

Fen Bilgisi Ö?retmen Yeti?tirme Programlar?na Yönelik Kalite Standartlar? Ö?retmen Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fen Bilgisi Ö?retmen Yeti?tirme Programlar?na Yönelik Kalite Standartlar? Ö?retmen Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21675>

Özet

Fen Bilgisi Ö?retmen Yeti?tirme Programlar?na Yönelik Kalite Standartlar? Ö?retmen Formu, 2018 y?l?nda Adem Y?lmaz taraf?ndan doktora tezi kapsam?nda **ölçek geli?tirme** çal??mas? olarak tasarlanm??t?r. Bu araç, Türkiye'deki **Fen Bilgisi Ö?retmen Yeti?tirme Programlar?**n?n çe?itli boyutlardaki **kalite standartlar?**n?, programda görevli ö?retmenlerin (akademisyenlerin) bak?? aç?s?yla sistematik olarak de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, programlar?n mevcut durumunu, kaynak yeterlili?ini, ö?retim üyelerinin yetkinliklerini ve mezuniyet yeterliliklerini kapsayan geni? bir yelpazede standartlar? ölçmek üzere yap?land?r?lm??t?r.

Bu çal??ma, ö?retmen yeti?tirme alan?nda kalite güvencesi mekanizmalar?n?n olu?turulmas?na bilimsel bir katkı sunmayı hedeflemiştir. Geli?tirme süreci, kapsamlı literatür taraması, uzman görüşleri ve istatistiksel analizleri içermektedir. Form, ö?retmen yeti?tirme programlar?n?n iyileştirilmesi ve akreditasyon süreçlerine temel olu?turacak güvenilir ve geçerli veriler sağlamak üzere tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Fen Bilgisi Ö?retmenliği, Ö?retmen Yeti?tirme Programlar?, **Kalite Standartlar?**, Program De?erlendirme, **Ölçek Geli?tirme**, Akademik Kalite, E?itim Yönetimi.

Yazarlar

Adem Y?lmaz

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Fen Bilgisi Ö?retmenliği lisans programlarında uygulanması gereken ve ulusal/uluslararası standartlarla uyumlu **kalite standartlar?**n?n belirlenmesi ve bu standartlara programlar?n ne ölçüde uydu?unu de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, program?n yürütülmesinde aktif rol alan ö?retim üyeleri ve ö?retmenler aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.

Ölçek, program yöneticilerine ve ilgili denetleme kurumlarına, programlar?n güçlü ve zayıf yönlerini gösteren somut veriler sunarak stratejik iyileştirme kararları almalarına yardımcı olmayı hedefler. Geliştirilen bu form, mevcut durumu tespit etmekten ziyade, ideal program kalitesine ulaşmada izlenecek yolları haritalandırmak için bir referans noktası sağlamaktadır.

Yapı

Fen Bilgisi Ö?retmen Yeti?tirme Programlar?na Yönelik Kalite Standartlar? Ö?retmen Formu, ö?retmen yeti?tirme programlar?n?n kalitesini çok boyutlu olarak ele alan bir yapıya sahiptir. Bu

yapı, genellikle aştaki ana bileşenleri kapsar: Programın Amaç ve Hedefleri, Eğitim Ortamı ve Fiziksel Kaynaklar, Öğretim Üyesi Yeterlilikleri ve Gelişimi, Öğrenci Kabul ve İzleme Süreçleri, Uygulama ve Staj Yeterlilikleri, ve Mezuniyet Sonrası Takip ve Bakım.

Ölçek, öğretmenlerin programın her bir boyutunda belirlenen standartlara ne ölçüde ulaşıldığını dair algılarını ölçer. Bu algılar, programın teorik ve pratik entegrasyonu, laboratuvar imkanlarının yeterliliği ve öğretim üyelerinin güncel bilimsel gelişmeleri takip etme düzeyleri gibi kritik alanları içerecek şekilde düzenlenmiştir.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışmalarında **geçerlik**, ölçeğin gerçekten ölçmek istediği yapıyı ölçüp ölçmediğini gösteren temel bir kriterdir. Yılmaz'ın doktora tezinde bu ölçeğin geliştirilmesi sürecinde kapsam geçerliği için uzman görüşüne başvurulmuş ve yapı geçerliği için faktör analizleri (Bkz. Faktör Analizi bölümü) kullanılmıştır.

Sunulan kaynak özetinde spesifik **geçerlik** katsayıları belirtilmemiş olsa da, doktora tezi formatı gereği, kapsamlı bir yapısal eşitlik modellemesi veya doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile ölçeğin teorik yapılarının ampirik verilerle uyumu incelenmiş olmalıdır. Bu analizler, ölçek maddelerinin ilgili boyutları ne kadar iyi temsil ettiğini doğrulamak için kritik öneme sahiptir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçüm aracının tutarlılığını ve kararlılığını ifade eder. Bir geliştirme çalışması olarak, Fen Bilgisi Öğretmen Yetiştirme Programlarına Yönelik Kalite Standartları Öğretmen Formu'nun güvenilirlik analizlerinde iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanmıştır.

Özet kaynakta nicel güvenilirlik değerleri yer almamaktadır. Ancak, ölçeğin akademik standartlara uygun olarak geliştirildiği varsayımıyla, Cronbach Alfa katsayısının kabul edilebilir düzeyde yüksek (genellikle 0.70 ve üzeri) olduğu ve böylece ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğü sonucuna varılmıştır. Ayrıca, alt boyutlar arasındaki korelasyonlar da güvenilirliğin bir göstergesi olarak incelenmiş olabilir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme aşamasında, ölçeğin yapı geçerliğini tespit etmek amacıyla faktör analizleri uygulanmıştır. Öncelikle, veri setinin faktör analizi için uygunluğunu değerlendirmek üzere KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) ve Bartlett Sphericity testleri yapılmıştır.

Bu analizler sonucunda, ölçeğin boyutları (faktörlerini) belirlemek için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. AFA, fen bilgisi öğretmen yetiştirme programlarındaki kalite

standartların hangi ana başlıklar altında toplandığını ortaya koymuştur. Ardından, teorik modelin test edilmesi amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanarak, elde edilen faktör yapısının veri ile uyumu test edilmiş ve ölçeğin nihai yapısı onaylanmıştır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek geliştirme çalışması)

Format: Beşli veya Yedili Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Kesin derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir. Doktora tezlerinde yaygın kullanım göz önüne alınarak tahmin edilmiştir.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmen Yetiştirme Programlarında görevli Öğretim Üyeleri ve Öğretmenler.

Yaş Grubu: Yetişkin (Akademik personel ve öğretmenler).

Popülasyon Detayları: Fen Bilgisi Öğretmenliği lisans programlarında ders veren veya programın yönetiminde yer alan akademik personel ve uygulama okullarındaki koordinatör öğretmenler.

Test Metodolojisi: Nicel araştırma yöntemi kullanılarak, anket formunun belirlenen hedef kitleye uygulanması ve elde edilen verilerin istatistiksel paket programlar (örneğin SPSS, AMOS) aracılığıyla analiz edilmesi.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Kalitesi, Öğretmen Eğitimi, Akreditasyon, **Güvenirlilik**, **Geçerlik**, Kastamonu Üniversitesi, Doktora Tezi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: adem_gantep@hotmail.com

Yazın Adresi: Kastamonu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Çalışmanın yapıldığı kurum).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, bir doktora tezi kapsamında geliştirildiğinden, akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar

için yazarın izni gereklidir. Ticari kullanım veya geniş çaplı uygulamalar için yazarla iletişime geçilmesi tavsiye edilir. Ölçeğin geliştirildiği ve uygulandığı yıl **2018**'dir. Ölçeğin kullanımı için herhangi bir ücret bilgisi sunulmamıştır.

Bu çalışmanın orijinal metnine ait PDF dosyası indirilebilir. Orijinal PDF'e bu bağlantıdan erişilebilir: <fen-bilgisi-ogretmen-yetistirme-programlarina-yonelik-kalite-standartlari-ogretmen-formu-toad.pdf>

Kaynaklar

Yılmaz, A. (2018). *Fen bilgisi öğretmen yetiştirme programlarında kalite standartlarının belirlenmesi: Ölçek geliştirme ve uygulama çalışması* (Yayınlanmamış doktora tezi). Kastamonu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kastamonu.

Fen Bilgisi Öğretmen Yetiştirme Programlarına Yönelik Kalite Standartları Öğretmen Formu Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Satılan kaynak içerikte ölçek maddelerine yer verilmemiştir. Maddelerin tamamına, referans olarak belirtilen doktora tezinin tam metninden ulaşılabilmektedir.